

Warszawa, dnia 10 grudnia 2009 r.

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

Michał Serzycki

DOLiS/DEC – 1241/09

dot. DOLiS-440-519/09

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2000 r. Nr 98 poz. 1071 ze zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22, art. 18 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ustawy o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pani E, dotyczącej naruszenia prawa do ochrony jej danych osobowych przez Prezesa Sądu Okręgowego,

- 1) **nakazuję Prezesowi Sądu Okręgowego, usunięcie z wykazów i list biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu udostępnianych przez ww. osobom trzecim na podstawie przepisów prawa, danych osobowych Pani E, dotyczących jej adresu zamieszkania w zakresie nazwy ulicy, numeru budynku oraz numeru lokalu, pozostawiając wyłącznie nazwę miejscowości, w której zamieszkuje Pani E, a także usunięcie numerów jej telefonów kontaktowych oraz adresu e-mail,**
- 2) **nakazuję Wojewodzie, usunięcie ze strony internetowej Urzędu Wojewódzkiego, z Biuletynu Informacji Publicznej, danych osobowych Pani E, dotyczących jej adresu zamieszkania w zakresie nazwy ulicy, numeru budynku oraz numeru lokalu, pozostawiając wyłącznie nazwę miejscowości, w której zamieszkuje Pani E, a także usunięcie numerów jej telefonów kontaktowych oraz adresu e-mail, zawartych w udostępnionym w ww. Biuletynie Informacji Publicznej obwieszczeniu Wojewody z dnia 8 maja 2008 r. w sprawie podania do publicznej wiadomości listy biegłych sądowych ustanowionych przez Prezesa Sądu Okręgowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (Dziennik Urzędowy Województwa z dnia 21 maja 2008 r. nr 40, poz. 1193) oraz obwieszczeniu z dnia 5 września 2008 r. w sprawie podania do publicznej wiadomości zmian na liście biegłych sądowych ustanowionych przez Prezesa Sądu Okręgowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (Dziennik Urzędowy Województwa z dnia 9 września 2008 r. Nr 100, poz. 2540).**

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani E, zwanej dalej Skarżącą, dotycząca naruszenia prawa do ochrony jej danych osobowych przez Prezesa Sądu Okręgowego, zwanego dalej Prezesem Sądu. W treści ww. skargi Pani E podniosła w szczególności, iż cyt.: „(...) w Dziennikach Urzędowych Województwa: Nr 40 z dnia 21 maja 2008 r. oraz Nr 100 z dnia 5 września 2008 r. znajduje się obwieszczenie Wojewody w sprawie podania do publicznej wiadomości listy biegłych sądowych ustanowionych przez Prezesa Sądu Okręgowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W obydwu tych obwieszczeniach podano do publicznej wiadomości moje dane osobowe, których zakres daleko wykracza poza ustawowe ramy. Podano, oprócz mojego imienia i nazwiska, mój dokładny adres zamieszkania, numery prywatnych telefonów [stacjonarnego i komórkowego] oraz adres poczty elektronicznej. Z obowiązujących przepisów prawa nie wynika konieczność tak szczegółowego upubliczniania danych osobowych biegłych sądowych (...)”. Wskazując na powyższe Skarżąca wniosła o cyt.: „(...) spowodowanie zablokowania dostępu do ww. obwieszczenia poprzez ogólnie dostępną przeglądarkę internetową oraz nakazanie Prezesowi Sądu Okręgowego przywrócenia stanu zgodnego z prawem poprzez umieszczenie na liście biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, podawanych do publicznej wiadomości, wyłącznie niezbędnych danych osobowych”.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie administracyjne, w toku którego ustalił, że:

1. Pismem z dnia 18 kwietnia 2008 r. (znak: Adm. 0157-7/08) Prezes Sądu wystąpił do Redakcji Dziennika Urzędowego, z prośbą o opublikowanie w Dzienniku Urzędowym Województwa aktualnej listy biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu znajdującej się na załączonej dyskietce. Ww. dyskietka zawierała dane osobowe ww. biegłych, w tym Skarżącej, w zakresie imienia i nazwiska, adresu zamieszkania i telefonów kontaktowych, okresu trwania kadencji oraz dziedziny.
2. Prezes Sądu w piśmie z dnia 7 sierpnia 2009 r. skierowanym do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (znak: Adm. 0157-4/09) wyjaśnił cyt.: „(...) z uwagi na fakt, iż ww. Rozporządzenie {Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu [Dz. U. Nr 250, poz. 1883]} nie określa jakie dane należy umieścić na liście biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, Prezes Sądu prowadzi przedmiotowe listy w sposób analogiczny do list biegłych sądowych (...). przedmiotowa lista została przekazana Redakcji Dziennika Urzędowego w takiej formie, w jakiej jest prowadzona przez Prezesa Sądu (...)”. Ponadto Prezes Sądu w ww. piśmie dodał, iż cyt.: „(...) przekazał prowadzoną w Sądzie listę

biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu jedynie w celu umożliwienia Wojewodzie wykonania ciążącego na nim obowiązku opublikowania stosownych danych w wojewódzkim dzienniku urzędowym, lecz nie wnosząc o opublikowanie jej na stronie internetowej Urzędu Wojewódzkiego (...)).

3. W Dzienniku Urzędowym Województwa nr 40 pod pozycją nr 1193 zostało opublikowane obwieszczenie Wojewody z dnia 8 maja 2008 r. w sprawie podania do publicznej wiadomości listy biegłych sądowych ustanowionych przez Prezesa Sądu Okręgowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz Dzienniku Urzędowym Województwa nr 15 pod pozycją nr 4025 zostało opublikowane obwieszczenie Wojewody z dnia 5 września 2008 r. w sprawie podania do publicznej wiadomości zmian w liście biegłych sądowych ustanowionych przez Prezesa Sądu Okręgowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W ten sposób została podana do publicznej wiadomości lista ww. biegłych, na której odpowiednio pod nr 54 i pod nr 61 figurują dane osobowe Skarżącej w zakresie imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, numeru telefonu domowego i komórkowego oraz adresu e-mail, okresu upływu kadencji, a także dziedziny.
4. Wojewoda w piśmie z dnia 11 sierpnia 2009 r. (znak: NK.I.0717/18/09) wyjaśnił cyt.: „(...) wskazane w przedmiotowej skardze dane Pani E zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa w związku ze złożonym przez Prezesa Sądu Okręgowego wnioskiem o publikację listy biegłych, zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (...). Wojewoda jako organ wydający dziennik nie ma podstaw do ingerencji w merytoryczną treść listy biegłych, przesłanej w celu ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym przez Prezesa Sądu Okręgowego. Dziennik Urzędowy, w którym została opublikowana lista został zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Wojewódzkiego i w Biuletynie Informacji Publicznej (...)).

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwana dalej ustawą, określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych osobowych (art. 2 ust. 1 ustawy). W świetle przepisów ustawy administratorem danych osobowych jest organ, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba, o której mowa w art. 3 ustawy, która decyduje o celach i środkach przetwarzania tych danych (art. 7 pkt 5 ustawy). Stosownie do brzmienia art. 7 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych pod pojęciem przetwarzania danych rozumieć należy jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych. Każda ze wskazanych w art. 7 pkt 2 ustawy

form przetwarzania danych osobowych powinna znaleźć oparcie w jednej z przesłanek warunkujących legalność procesu przetwarzania danych osobowych, enumeratywnie wymienionych w art. 23 ust. 1 ustawy. Obok i niezależnie od zgody osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy), przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne między innymi, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy). Jednocześnie, stosownie do przepisu art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy, na administratorze danych spoczywa obowiązek dołożenia szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności obowiązek zapewnienia, aby dane te były zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i nie poddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami, z zastrzeżeniem ust. 2 tego przepisu. Ustawa o ochronie danych osobowych wymaga zarazem, aby zbierane dane były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane (art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy). Jak podkreśla się w literaturze przedmiotu, wymóg adekwatności (relewantności) danych w stosunku do celu ich przetwarzania sprzeciwia się zbieraniu wszelkich danych dla tego celu nieistotnych, nie mających znaczenia, jak i danych o większym – niż uzasadniony z tego względu – stopniu szczegółowości. Relewantność danych powinna być oceniana najpóźniej w momencie ich zbierania (*por. J. Barta, P. Fajgielski, R. Markiewicz „Ochrona danych osobowych. Komentarz” wydanie III, Zakamycze 2004, str. 556 i nast.*).

Zgodnie z § 2 ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, biegłych powołuje przy sądzie okręgowym prezes tego sądu. Zgodnie natomiast z § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia, lista biegłych jest publikowana w wojewódzkim dzienniku urzędowym w terminie miesiąca od dnia powołania. Jak wynika z § 3 ust. 3 i 4 ww. rozporządzenia, prezes sądu okręgowego aktualizuje listę biegłych w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz do roku. Biegłych powołuje się na okres pięciu lat. Okres powołania upływa z końcem roku kalendarzowego.

Z kolei zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie biegłych sądowych (Dz. U. Nr 15, poz. 133) prezes {sądu okręgowego} prowadzi listy biegłych sądowych - według poszczególnych gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła, a także innych umiejętności. Prezes prowadzi również wykazy biegłych sądowych na kartach założonych dla każdego biegłego; w listach i wykazach podaje się adres biegłego i termin, do którego został ustanowiony, a także inne dane dotyczące specjalizacji. Stosownie do § 8 ust. 3 ww. rozporządzenia, listy biegłych sądowych są dostępne dla zainteresowanych w sekretariatach sądowych. Zgodnie natomiast z § 9 ww. rozporządzenia, w styczniu każdego roku prezes podaje do wiadomości sądom rejonowym w okręgu sądu okręgowego oraz Ministerstwu Sprawiedliwości listy biegłych sądowych, a także zawiadamia niezwłocznie o każdej zmianie listy oraz o wszczęciu wobec tych osób postępowania karnego albo o ubezwłasnowolnienie.

Zgodnie zaś z art. 23 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2007 r. nr 68, poz. 449 ze zm.) Wojewoda wydaje wojewódzki dziennik urzędowy. Stosownie do art. 28b ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, dzienniki urzędowe udostępnia się nieodpłatnie poprzez środki komunikacji elektronicznej.

Odnosząc powyższe rozważania do okoliczności niniejszej sprawy wskazać należy, iż Prezes Sądu jest administratorem danych Skarżącej w rozumieniu art. 7 pkt 5 ustawy, bowiem decyduje on o celach i środkach przetwarzania danych Skarżącej jako biegłego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, powołanego przez niego do działania w obszarze właściwości Sądu Okręgowego. Z kolei z uwagi na przyznane kompetencje w zakresie publikowania listy biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w wojewódzkim dzienniku urzędowym i wydawania ww. dziennika, również Wojewodę należy uznać za administratora danych Skarżącej w pewnym zakresie, bowiem decyduje on o celach i środkach przetwarzania danych Skarżącej przekazanych mu przez Prezesa Sądu w celu udostępnienia w Dzienniku Urzędowym Województwa. Zatem zarówno na Prezesie Sądu, jak i Wojewodzie ciąży obowiązek zapewnienia, by dane osobowe Skarżącej przetwarzane były w sposób zgodny z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych, w szczególności by zakres udostępnionych danych do publicznej wiadomości przez ww. podmioty odpowiadał zasadom celowości i adekwatności wyrażonym w art. 26 ust. 2 i 3 ustawy.

Wskazania w tym miejscu wymaga, iż zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa Sądu – z braku odpowiednich przepisów – listy biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu tworzone są przez Prezesa Sądu na podstawie przepisów ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie biegłych sądowych. Jak wynika z § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, w listach i wykazach biegłych podaje się adres biegłego i termin, do którego został ustanowiony, a także inne dane dotyczące specjalizacji.

Nie kwestionując prawa Prezesa Sądu do pozyskiwania danych osobowych biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w zakresie kwestionowanym w niniejszej skardze, tj. imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, telefonów i adresów kontaktowych, a także danych dotyczących specjalizacji, podkreślić należy, iż brak jest podstaw prawnych do podawania danych osobowych ww. biegłych w tak szerokim zakresie do publicznej wiadomości. W ocenie Generalnego Inspektora, z uwagi na brak określenia w przepisach prawa zakresu danych osobowych biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu podawanych do publicznej wiadomości, należy w tym względzie kierować się wskazaniem płynącym z art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o ochronie danych osobowych. Biorąc pod uwagę fakt, iż podawanie list biegłych do publicznej wiadomości ma pełnić funkcję informacyjną, tj. wyłącznie wskazywać ilu biegłych i jakiej specjalizacji działa w obszarze właściwości danego sądu okręgowego, zdaniem Generalnego Inspektora dla spełnienia tej funkcji wystarczającym jest podanie imienia i nazwiska biegłego oraz

nazwy miejscowości, w której działa biegły. Natomiast zbędnym, a tym samym nieadekwatnym dla osiągnięcia ww. celu informacyjnego jest podawanie adresu zamieszkania w zakresie nazwy ulicy, numeru budynku, ewentualnie numeru lokalu, numerów telefonów kontaktowych i adresu e-mail.

Z powołanych wyżej przepisów wynika, iż Prezes Sądu w szczególności udostępnia listy biegłych zainteresowanym w sekretariatach sądowym. Zatem Prezes Sądu udostępniając do publicznej wiadomości listy biegłych, w tym zawierające dane Skarżącej we wskazanym przez niego zakresie, tj. adresem zamieszkania Skarżącej w zakresie nazwy ulicy, numeru budynku oraz numeru lokalu, numerami telefonów kontaktowych oraz adresem e-mail narusza ww. zasadę adekwatności i celowości przetwarzania danych osobowych.

Podobnie, Wojewoda decydując o publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej ww. obwieszczeń z dnia 8 maja 2008 r. i dnia 5 września 2008 r. w sprawie listy ww. biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, zawierającej dane osobowe Skarżącej, powinien ocenić czy zakres udostępnionych w ww. sposób danych m.in. Skarżącej jest niezbędny (celowy) dla potrzeb, jakim służy publikacja tych danych czyli dla osiągnięcia ww. celu informacyjnego i mający istotne znaczenie dla osiągnięcia ww. celu.

Zasadnym w tym miejscu jest przywołanie stanowiska Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wyrażonego w wyroku z dnia 18 listopada 2008 r. (sygn. akt II SA/Wa 1177/08), zgodnie z którym „usunięcie personaliów osób prywatnych, czy też ich zanonimizowanie w ogłoszonej w Biuletynie Informacji Publicznej uchwale organu gminnego nie wpływa na czytelność dokonanego w ten sposób przekazu. W tym przypadku treść aktu administracyjnego nie traci waloru informacyjnego, albowiem wynika z niej kto, kiedy i w jakiej sprawie zajął określone stanowisko”.

Jak wyżej wskazano, dla osiągnięcia ww. celu informacyjnego sprowadzającego się do podania do publicznej wiadomości informacji o biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w obszarze właściwości Sądu Okręgowego, wystarczającym było podanie informacji w zakresie imienia, nazwiska Skarżącej i nazwy miejscowości, w której działa Skarżąca jako biegły, zbędnym było natomiast udostępnienie pełnego adresu zamieszkania Skarżącej w zakresie nazwy ulicy, numeru budynku oraz numeru lokalu, numerów jej telefonów kontaktowych i jej ww. adresu e-mail.

Zatem publikując w ww. dzienniku urzędowym dane Skarżącej w zbyt szerokim zakresie, również Wojewoda naruszył opisane wyżej zasady adekwatności i celowości przetwarzania danych, wyrażone w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.

Wskazać w tym miejscu należy, iż sytuacji, gdy dochodzi do naruszenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor zgodnie z art. 18 tej ustawy, w razie stwierdzenia tego naruszenia, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, poprzez wydanie określonych nakazów, wymienionych w tym przepisie, w szczególności – stosownie do art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy – nakazuje usunięcie danych osobowych.

Mając z kolei na względzie żądanie Skarżącej odnoszące się do figurowania jej danych osobowych na stronie internetowej Urzędu Wojewódzkiego, w Biuletynie Informacji Publicznej ww. Urzędu, w którym zostały zawarte ww. obwieszczenia Wojewody w sprawie list biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nakazał Wojewodzie usunięcie z Biuletynu Informacji Publicznej danych Skarżącej dotyczących jej adresu zamieszkania w zakresie nazwy ulicy, numeru budynku oraz numeru lokalu i pozostawieniu wyłącznie nazwy miejscowości, w której mieszka Skarżąca, a także usunięcia informacji o numerach telefonów Skarżącej i jej adresie e-mail.

Biorąc z kolei pod uwagę żądanie Skarżącej odnoszące się do „nakazania Prezesowi Sądu Okręgowego przywrócenia stanu zgodnego z prawem poprzez umieszczenie na liście biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, podawanych do publicznej wiadomości, wyłącznie niezbędnych danych osobowych”, z uwagi na ww. uchybienia, konieczne jest nakazanie usunięcia danych Skarżącej dotyczących jej adresu zamieszkania w zakresie nazwy ulicy, numeru budynku oraz numeru lokalu i pozostawieniu wyłącznie nazwy miejscowości, w której mieszka Skarżąca, a także usunięcia informacji o numerach telefonów Skarżącej i jej adresie e-mail ze wszystkich list i wykazów biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu podawanych przez Prezesa Sądu do publicznej wiadomości, w których jej dane są zawarte.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Od niniejszej decyzji – na podstawie art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).